

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 484/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED],

[REDACTED] zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Správneho súdu v Košiciach sp. zn. 17Saz/3/2024 z 11. júla 2024 a o návrhu na vydanie dočasného opatrenia takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Návrhu na vydanie dočasného opatrenia **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. septembra 2024 a doplnenou písomnými podaniami doručенými 12. a 19. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva nebyť mučený ani podrobený krutému a neľudskému zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva nebyť mučený a podrobovaný neľudskému zaobchádzaniu podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie správneho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nahradiť trovy konania. Sťažovateľ súčasne navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by uložil Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, aby sa zdržal výkonu rozhodnutia oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Košice-letisko sp. zn. PPZ-HCP-PO9-3-015/2024-AV z 20. marca 2024 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“) v spojení s rozhodnutím Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov sp. zn. PPZ-HCP-PO2-38-004/2024-Sk zo 17. mája 2024 (ďalej len „rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu“) až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o tejto sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ 2. marca 2022 vstúpil na územie Slovenskej republiky na hraničnom priechode Vyšné Nemecké. Vzhľadom na skutočnosť, že v pátracom systéme INTERPOL bola vydaná požiadavka na jeho vydanie na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného súdom v Tadžikistane pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin organizovanej kriminálnej skupiny, bol sťažovateľ zadržaný a následne bol vzatý do vydávacej väzby. O tejto väzbe rozhodoval krajský súd a následne Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že svojím uznesením sp. zn. 1Tost/31/2023 z 24. januára 2024 vydanie na trestné stíhanie do Tadžickej republiky považoval za neprípustné a sťažovateľa prepustil.

3. Následne aj minister spravodlivosti Slovenskej republiky svojím rozhodnutím z 28. februára 2024 nepovolil vydanie sťažovateľa na trestné stíhanie do Tadžikistanu.

4. Sťažovateľ ešte počas výkonu väzby požiadal o udelenie azylu, o ktorom rozhodol Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sp. zn. ČAS: MU-PO-168-23/2022-Ž z 28. októbra 2022 tak, že mu azyl neudelil a rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany. Sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu správnu žalobu nepodal.

5. Sťažovateľ bol po prepustení z vydávacej väzby 24. januára 2024 predvedený na oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Košice v súvislosti s konaním o administratívnom vyhostení. Bolo zistené, že sťažovateľ má udelený trvalý pobyt na území Ukrajiny a na jeho žiadosť mu bolo udelené dočasné útočisko na území Slovenskej republiky. Toho istého dňa bol sťažovateľ prepustený. Sťažovateľ následne opustil Slovenskú republiku, odcestoval do Spolkovej republiky Nemecko (ďalej len „SRN“), kde sa zdržiaval do 20. marca 2024, kedy bol tzv. „Dublinským transferom“ vrátený späť na územie Slovenskej republiky. Po jeho prevzatí príslušnými orgánmi bolo lustráciou v Schengenskom informačnom systéme zistené, že na sťažovateľa sú v tomto systéme vytvorené dva záznamy, záznam SRN z 28. septembra 2018 z dôvodu vážnej bezpečnostnej hrozby, informácia súvisiaca s trestným činom terorizmu a poznámka, že sťažovateľ je ozbrojený, násilný a zapojený do aktivít súvisiacich s terorizmom. Druhý záznam z 22. apríla 2022 bol vytvorený Francúzskom a opätovne sa uvádza, že sťažovateľ je násilný, ide o osobu príbuznú radikálnemu islamu a predstavuje hrozbu pre verejnú bezpečnosť.

6. Rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu bol sťažovateľ administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny, nebola mu určená lehota na vycestovanie a bol mu uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov Európskej únie na dobu 10 rokov.

7. Sťažovateľ proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa podal odvolanie, o ktorom rozhodol druhostupňový správny orgán svojím rozhodnutím tak, že zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu vo výroku v časti, ktorým vypustil, že sa vyhostí na územie Ukrajiny, a nahradil túto časť výroku výrokom „z územia Slovenskej republiky“ podľa § 77 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“).

8. Proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu sťažovateľ podal správnu žalobu spolu so žiadosťou o priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Správny súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že zamietol návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že sa obáva, že ak ho žiadna iná tretia krajina neprevezme, Slovenská republika pristúpi k jeho

administratívne vyhosteniu do Tadžikistanu a týmto jeho vyhostením dôjde k porušeniu čl. 3 dohovoru, keďže sťažovateľ bude v prípade návratu automaticky odovzdaný tamojším orgánom činným v trestnom konaní a bude vystavený hrozbe bezprostrednej ujmy. Žalovaná sa k návrhu vyjadrila tak, že na priznanie neodkladného účinku správnej žaloby nie je splnená zákonná podmienka, že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom vzhľadom na informácie o osobe sťažovateľa zo Schengenského informačného systému. Správny súd k uvedeným dôvodom uviedol, že sťažovateľ neuviedol žiadne právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali priznanie odkladného účinku v zmysle § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku, pričom z dikcie tohto ustanovenia vyplýva povinnosť sťažovateľa v súvislosti s jeho návrhom nielen tvrdiť, ale aj dôkaznými prostriedkami preukázať skutočnosť, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy mu hrozia následky definované v tomto ustanovení. Sťažovateľ tieto zákonom predpokladané skutočnosti v konaní pred správnym súdom žiadnym spôsobom nepreukázal, preto správny súd nebol povinný zaoberať sa posúdením právnej otázky prípadného rozporu priznania odkladného účinku s verejným záujmom (body 9 a 10 napadnutého uznesenia). Z uvedených dôvodov návrh podľa § 237 ods. 2 v spojení s § 188 Správneho súdneho poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že v dôsledku negatívneho rozhodnutia o jeho návrhu na priznanie odkladného účinku jeho správnej žalobe proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení došlo k porušeniu jeho označených práv. Dáva do pozornosti, že extradičné konanie vedené proti nemu skončilo s tým výsledkom, že sťažovateľa nemožno vydať do Tadžikistanu, keďže je tu hrozba, že bude vystavený neľudskému zaobchádzaniu. Sťažovateľ v zmysle prvostupňového správneho rozhodnutia mal byť vyhostený na územie Ukrajiny, no počas odvolacieho konania vyšlo najavo, že Ukrajina odmietla sťažovateľa prijať, preto došlo k zmene rozhodnutia o vyhostení tak, že krajina, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený, v rozhodnutí uvedená nie je, hoci z odôvodnenia je zrejmé, že vyhostenie do Tadžikistanu prípustné nie je. Sťažovateľ argumentuje, že neuvedenie krajiny vyhostenia nevylučuje a umožňuje, aby sťažovateľ bol vyhostený do Tadžikistanu. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje aj tým, že súčasťou žaloby boli aj prílohy, ktoré preukazujú komunikáciu Interpolu Bratislava a Interpolu Dušanbe o tom, že tadžická strana je ochotná zabezpečiť aj eskortný tím pre účely deportácie do Tadžikistanu. Z uvedeného mala vyplývať obava bezprostrednej hrozby závažnej ujmy, ktorá je dôvodom na priznanie odkladného účinku. Správnemu súdu tiež vyčíta, že nereagoval na jeho argument, že je tu hrozba, že dôjde k administratívne vyhosteniu do Tadžikistanu. Podľa jeho názoru nie je žiadny rozdiel medzi dôsledkami extradície do Tadžikistanu a jeho administratívneho vyhostenia do Tadžikistanu alebo inej krajiny, z ktorej môže byť následne vydaný na trestné stíhanie do Tadžikistanu. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľ je toho názoru, že osvedčil bezprostrednú hrozbu, že bude vystavený neľudskému zaobchádzaniu, s poukazom na závery najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho extradícii. Keďže rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení neobsahuje vo výroku žiadnu časť, ktorá by záväzným spôsobom bola spôsobilá zabrániť jeho vyhosteniu do Tadžikistanu, sťažovateľovi hrozí výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení a nemá žiadnu garanciu alebo ochranu pred jeho vyhostením do Tadžikistanu. Keďže mu správny súd neposkytol ochranu,

napadnutým uznesením (negatívnym rozhodnutím o odkladnom účinku jeho správnej žaloby) mal porušiť jeho označené práva.

10. Sťažovateľ svoj návrh na vydanie dočasného opatrenia ústavným súdom odôvodnil tým, že v súčasnosti podaná žaloba a negatívne rozhodnutie o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe nebráni správnym orgánom vykonať právoplatné rozhodnutie o administratívnom vyhostení. Vychádzajúc z uvedeného, je sťažovateľ toho názoru, že dôvody, pre ktoré žiadal o priznanie odkladného účinku, sú rovnako aktuálne aj pre vyhoviecie jeho návrhu na vydanie dočasného opatrenia. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal aj na to, že v Schengenskom informačnom systéme došlo k vymazaniu záznamu - správy, ktorej pôvodcom bola SRN, teda že už existuje len jedna správa, a nie je vylúčené, že režim Tadžickej republiky svojich odporcov prenasleduje aj takým spôsobom, že šíri o nich údaje ako o teroristoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podľa sťažnostného návrhu je podstatou ústavnej sťažnosti porušenie základného práva nebyť mučený ani podrobený krutému a neľudskému zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a takmer identického práva podľa čl. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým nebol priznaný odkladný účinok správnej žaloby sťažovateľa proti právoplatnému rozhodnutiu o jeho administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky.

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd zistil, že ústavnú sťažnosť treba vo vzťahu k označenému ustanoveniu ústavy a dohovoru odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

14. Podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

15. K sťažovateľovej námietke o nedostatkoch odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd uvádza, že rozhodnutie správneho súdu adekvátnym spôsobom reaguje na tvrdenia sťažovateľa, ktoré majú povahu dohadov a špekulácií a zároveň nie sú podložené konkrétnymi skutočnosťami, resp. dôkazmi, z ktorých by bolo možné urobiť záver o existujúcej priamej a bezprostrednej hrozbe jeho administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu Tadžikistanu. V zmysle záverov najvyššieho súdu uvedených v rozhodnutí sp. zn. I Tost/31/2023 z 24. januára 2024, ako aj rozhodnutia ministra spravodlivosti by mu v prípade vydania na trestné stíhanie do Tadžikistanu hrozilo neľudské zaobchádzanie, čo v konečnom dôsledku viedlo aj k záveru o neprípustnosti jeho vydania. Teda nie je možné tvrdiť, že sťažovateľovi nie je poskytovaná ochrana pred neľudským zaobchádzaním v zmysle čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru zo strany slovenských orgánov. Aj v prípade administratívneho vyhostenia orgány vykonávajúce vyhostenie sú oboznámené s výsledkami doterajšieho šetrenia a z nich vyplývajúcich záverov. Záver sťažovateľa, že bude administratívne vyhostený do Tadžikistanu, sa nezakladá na reálnej hrozbe a neexistuje dôkaz alebo informácia, že taká hrozba existuje. Naopak, z odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia správneho orgánu vyplýva, že obavy sťažovateľa sú neopodstatnené, keďže zvažovaním otázky určenia krajiny sa zaoberá orgán útvaru zaistenia, ktorý je zodpovedný za výkon vyhostenia, a to na základe konkrétnych zistených skutočností s tým, že v zmysle záverov druhostupňového správneho orgánu do úvahy prichádzajú najmä krajiny, s ktorými má Tadžikistan bezvízový styk (23 štátov), a z nich vzhľadom na geografickú, jazykovú a kultúrnu blízkosť a v záujme zachovania ochrany života, zdravia a súkromnému záujmu sťažovateľa do úvahy prichádzajú najmä, nie však výlučne, Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Turecko a Uzbekistan (str. 16 rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu). Z priloženej kópie vyjadrenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sp. zn. PPZ-UHC-PO2-2024/052308-003 z 2. júla 2024 ďalej vyplýva, že slovenské orgány nenaliehali na tadžické orgány vo veci vystavenia náhradného dokladu z dôvodu, že by pripravovali vyhostenie do Tadžikistanu. Išlo len o štandardný postup, keď štátny príslušník tretej krajiny nemá vlastný platný cestovný doklad, pričom je potrebné dodať, že domovská krajina cestovný doklad nevydala, preto bol sťažovateľovi vydaný cudzinecký pas. V súvislosti s nadväzujúcou komunikáciou, že tadžické orgány sú pripravené zabezpečiť eskort sťažovateľa do Tadžikistanu, je potrebné dodať, že iniciátorom tejto komunikácie boli tadžické orgány, a nie orgány Slovenskej republiky, pričom nebol prezentovaný žiaden dôkaz o tom, že by orgány Slovenskej republiky mali v úmysle vyhostiť sťažovateľa do Tadžikistanu. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že tadžické orgány na opakovanú výzvu-urgenciu slovenských orgánov dosiaľ nereagovali. Sťažovateľ vyjadril aj obavu z toho, že po jeho vyhostení z územia SR bude treťou krajinou vydaný do Tadžickej republiky. Takáto obava však nie je dôvodom na priznanie odkladného účinku, pretože nejde o reálnu a priamu bezprostredne hroziacu hrozbu, ale len hypotetickú všeobecnú obavu sťažovateľa.

16. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že právny záver správneho súdu, že sťažovateľ nepreukázal naplnenie zákonných dôvodov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, teda že by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia správneho orgánu mu hrozila závažná ujma alebo nenapraviteľný následok, sa opiera o aplikáciu relevantnej právnej úpravy a korešponduje so skutkovým stavom, tak ako bol zistený. Sťažovateľ neunesol v tomto smere dôkazné bremeno v rovine preukázania relevancie jeho obáv.

17. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje relevantná spojitosť medzi uplatnenými právami sťažovateľa na jednej strane a napadnutým uznesením na strane druhej z dôvodov uvádzaných v ústavnej sťažnosti. Preto ústavnú sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku uznesenia).

18. Ústavný súd napokon rozhodol aj o návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia (pozri bod 1 tohto uznesenia). Vychádzajúc zo znenia navrhovaného opatrenia, ako aj zo znenia § 131 zákona o ústavnom súde, možno konštatovať, že predpokladom vyhovievania takémuto návrhu je záver o potrebe prijať sťažnosť na ďalšie konanie. Keďže v danom prípade došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia. Z uvedeného dôvodu ústavný súd návrhu nevyhoviel (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2024

Peter Molnár
predseda senátu